

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET
Krisestab HOD
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 21/29076-5
Saksbehandler: Trude Andreassen
Dato: 15.07.2021

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 502b- Testing til kronasertifikat

Vedlagt følger svar på oppdrag 502b. FHI sitt svar på 501 a informasjon om testing til kronasertifikat ligger vedlagt i sin helhet

OPPSUMMERING

- HelseDir har mottatt henvendelser fra totalt seks kommuner, statsforvaltere og private aktører som synes *ordningen* testing til kronasertifikat gir for lav refusjon fra Helfo.
- I enkelt mindre kommuner står befolkningen uten mulighet til å benytte seg av *ordningen* testing til kronasertifikat.
- *Det anbefales ikke økning i taksten på 300 NOK for private testtilbydere, men det bør vurderes på ny etter ytterligere noen uker.*
- *Personer med bostedsadresse eller som arbeide på Svalbard tester seg gratis for attest som en egen ordning både i Oslo og i Tromsø.*
- *Teststasjonene i Tromsø tester ikke til kronasertifikat, slik at øvrige reisende til Svalbard fra Tromsø må kjøpe en fit to fly attest av kommunene eller en privat teststasjon.*
- Det anbefales ikke at det opprettes et gratis testtilbud for alle reisende til Svalbard på flyplassen i Tromsø, da de som bor og jobber der allerede har et eksisterende gratis testtilbud.

Vennlig hilsen

Thorstein Ouren e.f.
seniorrådgiver

Trude Andreassen
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

HelseDirektoratet

Avdeling spesialisthelsetjenester

Trude Andreassen

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helseDir.no • www.helseDirektoratet.no

Kopi:

Helsedirektoratet, info@helsedir.no;Helsedirektoratet, Beredskap
@helsedir.no;FOLKEHELSEINSTITUTTET, Utbrudd @fhi.no

Svar på covid-19 oppdrag fra HOD 502b- Testing til koronasertifikat

Oppsummering

- Helsedir har mottatt henvendelser fra totalt seks kommuner, statsforvaltere og private aktører som synes *ordningen* testing til koronasertifikat gir for lav refusjon fra Helfo.
- I enkelt mindre kommuner står befolkningen uten mulighet til å benytte seg av *ordningen* testing til koronasertifikat.
- Det anbefales ikke økning i taksten på 300 NOK for private testtilbydere, men det bør re-evalueres etter ytterligere noen uker.
- Personer med bostedsadresse eller som arbeide på Svalbard tester seg gratis for attest som en egen ordning både i Oslo og i Tromsø.
- Teststasjonene i Tromsø tester ikke til koronasertifikat, slik at øvrige reisende til Svalbard fra Tromsø må kjøpe en fit to fly attest av kommunene eller privat(e) teststasjon(er).
- Det anbefales ikke at det opprettes et gratis testtilbud for alle reisende til Svalbard på flyplassen i Tromsø, da de som bor og jobber der allerede har et eksisterende gratis testtilbud.

Folkehelseinstituttet (FHI) har endret informasjon på sine nettsider relatert til svar på oppdrag 502 a. FHI sine endringer i informasjon, finnes som eget vedlegg.

Oppdraget fra Helse- og omsorgsdepartementet

Fra: Oppdrag 502 b – Testing til koronasertifikat

Det vises til oppdrag 502, punkt 2, der Helsedirektoratet bes om å gi en ny vurdering av status for tilbudet med testing til koronasertifikat utført av private aktører. Vurderingen skal leveres sammen med svar på oppdrag 494 b med frist 15. juli.

Som en del av denne vurderingen bes Helsedir vurdere tiltak for å etablere et 3) gratis testtilbud for alle reisende til Svalbard på flyplassen i Tromsø, enten i kommunal regi eller ved en privat aktør med refusjon fra staten.

Kontaktperson Maren Skaset og Øystein Ellingsen.

Bakgrunn

Testing til koronasertifikat kom i stand som ordning den 17. juni, og er ment for den delen av befolkningen som ikke har grønt koronasertifikat grunnet vaksinasjon og/eller har gjennomgått sykdom. Ved hjelp av testing til koronasertifikat kan personer som ikke er beskyttet likevel ta del i arrangementer og innenlandsreiser (cruise) ved

negativ test med 24 timers varighet. Den 8. juli ble det spesifisert av departement at ordningen testing til koronasertifikat (heretter *ordningen*) også skal gjelde utenlandsreiser.

Helsedirektoratet (heretter Helsedir) fikk i oppdrag av departement den 8. juli å iverksette informasjonstiltak rettet mot både befolkningen og private tjenesteleverandører om *ordningen*. Oppdraget ble iverksatt ved at et informasjonsbrev om *ordningen* ble sendt til statsforvalterne den 9. juli. Samtidig ble koronaveilederen til Helsedirektoratet oppdatert. I tillegg oppdaterte Helsenorge sine nettsider, Helfo ble informert om presiseringen og FHI startet arbeidet med å se på behovet for endringene i testkriteriene og egen informasjon på deres nettsider. Testtilbyderne mottok epost om endringene søndag 11. juli. HOD ble informert om de iverksatte og planlagte informasjonstiltakene den 9. juli.

Nyttig informasjon om koronasertifikat

Koronasertifikatet er synlig på Helsenorge. Koronasertifikatet har to faner. En som viser det norske koronasertifikatet og en som viser EU/EØS sertifikatet. Når man skal reise til utlandet, må EU/EØS sertifikatet benyttes. Det norske koronasertifikatet er gyldig når det har grønn farge og ugyldig når det viser rød farge. Grønt sertifikat får en ved gjennomgått vaksinasjon, gjennomgått sykdom og/eller ved å vise et negativt testresultat som er under 24 timer gammelt.

I det norske sertifikatet står det kun oppført om sertifikatet er gyldig og eventuelt hvor lenge sertifikatet er gyldig (hvis du ikke er fullt ut beskyttet). Grunnen til at man har grønt sertifikat er ikke oppgitt.

I EU/EØS sertifikatet opererer de ikke med fargene grønt og rødt. Her finnes informasjon om:

- Vaksinasjonsstatus
- Negativ(e) koronatest(er) fra de siste 7 dagene
- Dokumentasjon på gjennomgått covid-19 sykdom

Enkelte land i EU opererer med andre krav til varigheten etter negative test enn vi gjør i Norge, dermed kan man ha rødt sertifikat i Norge, men likevel ha et gyldig EU/EØS-sertifikat. Derfor oppmuntres befolkningen som skal ut og reise og sette seg inn i de reglene som gjelder i det landet de skal besøke.

Andre relevante oppdrag

Se oppdrag 489 om statlig finansiering av testing til koronasertifikat utført av private aktører, og orientering fra Helsedirektoratet om status for ordningen per uke 26. Oppdraget leveres sammen med svar på oppdrag 494 b -a.

Faglig underlag fra Folkehelseinstituttet

FHI sitt svar på oppdrag 501 del 1 ligger vedlagt i sin helhet.

Status for ordningen med testing utført av private aktører

Etter rundt 4 uker med *ordningen* er 190.000 hurtigtester sendt ut fra Helsedir til 16 ulike aktører. Én enkelt aktør står for bestilling av 100.000 av disse 190.000 testene. Så mange som 145.000 av de 190.000 er delt ut til aktører basert i Oslo. Øvrige aktører er lokalisert i hhv Bergen, Trondheim, Stavanger, Ålesund/Molde og uspesifisert Rogaland og Agder. [Her er link til oversikt over private testtilbydere](#). Av de 16 aktørene har fire aktører informert om at de har mulighet til å etablere mobile teststasjoner ved behov på arrangementer.

Basert på søk i MSIS-labdatabase anslår Helsedir at det er rundt 21.000 tester det så langt vil komme refusjonskrav på. Vi presiserer at dette er et anslag¹ og at det faktiske antallet som skal refunderes kan være lavere. Bakgrunnen for dette er at tallet kan inkludere hurtigtester tatt utenfor ordningen, som for eksempel klinisk testing eller testing ved utbrudd dersom testtilbydere har avtale med en kommune.

Helsedir har mottatt henvendelser fra totalt seks kommuner, statsforvaltere og private aktører som synes *ordningen* gir for lav refusjon fra Helfo. Tilbakemeldingen går i det store og hele på at 300 NOK er for lav takst. En kommune informerte om at en arrangør betalte 300,000 NOK til en privat testtilbyder for at de skulle test til *ordningen* for et kommende arrangement (billettprisene økte ikke som en følge av dette). I tillegg har flere kommuneoverleger via møter med statsforvalterne informert om at det ikke er private testtilbydere å oppdrive i de mindre kommune i griskrendte strøk. Lange avstander og hvis det samtidig er en relativt liten gruppe som skal testes, fører til at kostnadene ved å etablere mobile teststasjoner blir ulønnsomt. Flere kommuner som opplever utbrudd og som benytter mye ressurser til vaksinasjon samtidig som det er ferieavvikling, rapporterer at de har liten kapasitet til selv å teste til *ordningen* i kommunal regi².

Konsekvensene av dette er at deler av befolkningen står uten mulighet til å benytte seg av *ordningen*. Dette fører til lokale forskjeller mellom større byer og distriktene. Helsedir ser at tilbudet er skjevfordelt og at flere tilbyr tesing til *ordningen* i de store byene mens få gjør dette i de små kommunene.

Helsedir har også mottatt henvendelser fra kommuneoverleger og statsforvaltere om at kommunene finner det "urettferdig" at private testtilbydere får 300 NOK i takst refusjon [Forskrift om økonomisk vederlag for smitteverntiltak etter smittevernloven i forbindelse med utbrudd av covid19](#) mens de selv før 60 NOK i takstrefusjon [Forskrift om stønad til dekning av utgifter til undersøkelse og behandling hos lege](#). En aktør har også bedt om de kan innføres en helgetakst da de presiserer at testing i helgene er mer kostbart enn på hverdagene og burde føre til økt refusjon.

Informasjon som er gitt til private aktører om muligheten til å etablere ordningen

Den 17.juni ble det publisert informasjon om *ordningen* på våre nettsider (Helsedir, helsenorge og Helfo). Samme dag ble det avholdt møte med private helseaktører om testing til koronasertifikat. I uke 24 ble det også informert om *ordningen* i et møte med næringslivsaktører hvor blant annet NHO, Spekter og Virke deltok. Videre har vi hatt direkte kontakt med NHO, Spekter og Virke med forespørsel om de kan informere sine relevante medlemmer om *ordningen*, noe de bekrefter at de har gjort. Fredag 9.juli ble det publisert presisering rundt testing til koronasertifikat og bruk av koronasertifikat på utenlandsreiser i koronaveilederen. Søndag 11.juli ble det sendt epost med presisering rundt testing til koronasertifikat og bruk av koronasertifikat på utenlandsreiser til alle private testtilbydere som på det tidspunktet hadde bestilt tester av Helsedirektoratet. Per 15.juli ser vi at alle de private testtilbyderne har oppdatert sine nettsider og informerer om at de også tester til koronasertifikat for utenlandsreiser.

Fit to fly attest/attest som viser testresultat for SARS-CoV-2

Noen private aktører (men også kommuner) tilbyr testing til en såkalt "Fit to fly-attest" eller attester som viser testresultater for SARS-CoV-2 (heretter fit to fly attest). En slik attest som ikke er en del av *ordningen*, må betales av den som kjøper tjenesten. Attestene ligger på en kostnad mellom 1000-2500 NOK. I en fit to fly-attest står det informasjon om teststatus, hvilken testmetode som er benyttet og resultatet av testen. Fit to fly attester er ofte basert på PCR-test som vil ha lengre gyldighet i et koronasertifikat i enkelte land. Fit to fly attest kan også være basert på

¹ HER-ID skiller ikke på hva hurtigtestene brukes til, men vi klarer å skille ut hurtigtester brukt ved grenseovergangene.

² I følge FHI sine testkriterier er testing til koronasertifikat ingen plikt som kommunene skal gjennomføre, men de kan tilby testing til *ordningen* hvis de har kapasitet.

hurtigtester. Enkelte land utenfor EU kan kreve en slik attest. Enkelte studiesteder og arbeidsgivere i utlandet kan også kreve en slik attest.

Vurdering av og anbefaling om ordningen med tester utført av private aktører

Tilbudet om testing utført av private aktører er ikke organisert slik at det er like lett tilgjengelig for alle innbyggere. Det synes å ha størst konsekvens for tilbudet til de som skal ut å reise. Vi har ikke mottatt tilbakemeldinger om at det ikke har vært mulig å teste seg til arrangementer der det er krav om koronasertifikat. Det er grunn til å tro at tilbud og markedsføring rundt fit to fly attesten og den statlige informasjonen rundt *ordningen* gjør at personer uten koronasertifikat blir usikre på hva som er nødvendig dokumentasjon på utenlandsreiser. Den reisende som ikke har satt seg inn i dette kan dermed komme i fare for måtte betale dyrt for en test som de kan få gratis via det offentlige. Manglede markedsføring fra de private om at de tester til *ordningen* og at dette inkluderer utenlandsreiser sammen med et relativt lavt antall av private testtilbydere som tester til koronasertifikat, vil kunne føre til at ordningen ikke benyttes til fulle.

Vi har vurdert om en oppjustering av refusjonstaksten for de private testtilbyderne vil ha noen effekt på interessen for å etablere slike testløsninger i markedet. Det er usikkert i hvilken grad det vil løse situasjonen for de som skal reise til utlandet fra kommuner der det ikke er private aktører med testtilbud i dag. Det er imidlertid grunn til å anta at økt refusjon vil kunne ha noe virkning på oppretting av nye tilbud. Samtidig antar vi at de kommunale teststasjonene da vil reagere på ytterligere forskjell mellom privat og kommunal takst. Helsedir informerer ved slike henvendelser om at kommunene også refunderes via rammebevilgningene og det store koronaregnskapet og at takst kun er en del av denne refusjonen. Imidlertid slår ikke alle kommuner seg til ro med dette. Et annet moment er at det gradvis er færre som vil ha behov for testing for utreise etter hvert som andel vaksinerte øker.

Helsedirektoratet anbefales ikke økning i taksten på 300 NOK for private testtilbydere. Etter hvert som tiden går vil andelen som er koronavaksinert øke. Helsedir foreslår at ordningen revurderes med ny status om noen uker.

Status for testtilbud for reisende til Svalbard

For å få tilgang til Svalbard må de som reiser fremvise en attest som viser negativt testsvar for SARS-CoV-2. Dette er regulert i Covid-19 forskriften § 9a. *Krav om negativ test for SARS-CoV-2 før avreise til Svalbard*. Testen skal fremvises før avreise. Fra 20. juni opplyser Tromsø kommune på sine nettsider at det ikke lenger vil være krav om å fremvise negativt testsvar før avreise til Svalbard for personer som kan fremvise grønt koronasertifikat.

Frem til i dag tar mange av de som skal reise til Svalbard den nødvendige testen hos Dr.Dropin på Oslo lufthavn Gardermoen (heretter OSL). Alle som skal til Svalbard flyr i praksis via Tromsø, men ikke nødvendigvis via OSL.

Eksisterende tilbud i Oslo

På OSL tilbyr Dr.Dropin gratis hurtigtest med attest som ledd i en egen ordning for fastboende og arbeidsreisende som skal til Svalbard, og som trenger bekreftelse på at de er negative for SARS CoV-2. Dette tilbudet finnes kun i avgangshallen på OSL, og er en avtale mellom Ullensaker kommune og Dr.Dropin. Dr.Dropin sitt øvrige testtilbud i avgangshallen på OSL er helt privat og ikke i samarbeid med det offentlige eller kommunen. De utsteder også fit to fly attest, men tester ikke til *ordningen* på denne testlokalisasjonen. Personer som ikke har bostedsadresse eller som er arbeidsreisende på Svalbard, må dermed teste seg til *ordningen* på annet sted før avreise eller kjøpe en fit to fly attest hos Dr.Dropin.

Eksisterende tilbud i Tromsø

Kommunal teststasjon er lokalisert i Tromsø sentrum og holder åpen fra kl. 9-21 for å være tilgjengelige for de som skal til Svalbard. De har noe redusert åpningstid for annen testing gjennom sommeren, men tilbudet er holdt åpent for reisende til Svalbard. Også i Tromsø kommune tilbys det gratis test til attest til de som har bostedsadresse eller som arbeider på Svalbard. Den kommunale teststasjonen tilbyr også fit to fly attest når de har kapasitet til det som kan benyttes av andre reisende til Svalbard. Kommunen tar betalt for å utstede fit to fly attestene. De er kjent med

ordningen rundt gratis testing til koronasertifikat, men har foreløpig valgt å ikke være med på *ordningen*. Dersom den reisende har behov for fit to fly attest, er det anbefalt at dette gjøres hos private aktører som Avonova og Helsepartner Nord Norge grunnet kapasitetsutfordringer på kommunal teststasjon i perioder. [Testing | Tromsø kommune \(tromso.kommune.no\)](https://www.tromso.kommune.no/testing)

Helsepartner Nord Norge drifter en privat teststasjon med utstedelser av fit to fly attester etter forespørsel fra Tromsø kommune. Teststasjonene er lokalisert i Tromsø sentrum.

Fly til Svalbard forandrer seg stadig på grunn av kanselleringer og utsetting. Dette gjør det vanskelig å koordinere åpningstidene med behovet for testing for de som reiser. Helsepartner Nord Norge har derfor en ordning der de kan ringes til for å avtale testing. Helsepartner Nord Norge tar betalt for disse attestene etter samme satser som den kommunale teststasjonen.

På forespørsel har Tromsø kommunen og Helsepartner Nord Norge svart at de er kjent med *ordningen* men at de ikke har tatt del i *den* enda. Om de ønsker å ta del er uvisst. Helsedir påpeker at det er en større fortjeneste å teste til fit to fly, å motta mellom 1000 og 2500 NOK, enn å teste til *ordningen* som gir 300 NOK for private testtilbydere og takst for kommunene.

Vurdering og forslag til tiltak for å etablere et gratis testtilbud for alle reisende til Svalbard på flyplassen i Tromsø

Kravet om attest for reise til Svalbard gjelder ikke for personer som kan dokumentere at de er beskyttet på en måte som oppført i Vedlegg D i Covid-19 forskriften. Siden de aller fleste som reiser til Svalbard flyr via Tromsø, og siden koronasertifikatet basert på test har en gyldighet på 24 timer, bør reisende som ikke er fastboende kunne teste seg til *ordningen* også i Tromsø. Det anbefales derfor at teststasjonen i Tromsø og de private testtilbyderne som er stasjonert der, informeres om og oppfordres til å tilby testing til *ordningen*. Imidlertid stiller dette seg likt som for andre reisende til andre destinasjoner der ordningen ikke er etablert.

Det anbefales ikke at det opprettes et gratis testtilbud for alle reisende til Svalbard på flyplassen i Tromsø, da de som bor og jobber der allerede har et eksisterende gratis testtilbud som beskrevet over. En egen ordning for reisende til Svalbard som ved Dr.Dropin i Oslo ansees heller ikke som nødvendig all den tid egne løsninger er etablert.

Oppdrag 502 – Informasjon om testing til koronasertifikat

Det vises til oppdrag 489 om statlig finansiering av testing til koronasertifikat utført av private aktører, og orientering fra Helsedirektoratet om status for ordningen per uke 26. Av statusorienteringen fremgår at etterspørselen etter slik testing foreløpig har vært lav og at tilbudet av slik testing derfor foreløpig er begrenset til noen få aktører og noen få større byer.

Det oppleves nå økt etterspørsel etter testing i forbindelse med feriereise til utlandet, og det meldes om uklarheter om finansiering av slik testing.

Helse- og omsorgsdepartementet gir med dette Helsedirektoratet i samarbeid med FHI følgende oppdrag:

1. Snarlig iverksette informasjonstiltak rettet mot både befolkningen og private tjenesteleverandører om systemet med testing til koronasertifikat utført av private aktører. Informasjonen til befolkningen bør inneholde opplysninger om at testsvar blir registrert i MSIS og dermed fremkommer i koronasertifikatet og hvordan dette kan benyttes til innlands bruk og ved reise til utlandet.

2. Helsedirektoratet bes om å gi en ny vurdering av status for tilbudet med testing til koronasertifikat utført av private aktører. Vurderingen skal leveres sammen med svar på oppdrag 494 b med frist 15. juli.

Kontaktperson: Maren Skaset

Folkehelseinstituttets vurdering

Dette er kun en delbesvarelse. Hoveddelen av oppdragsbesvarelsen vil oversendes av Helsedirektoratet.

Foreslåtte justeringer i testkriteriene på FHIs sider (<https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/testing-og-oppfolging-av-smittede/testkriterier/>) for å tydeliggjøre testing til bruk i koronasertifikat og er merket i gult.

Følgende bør testes*:

1. Alle med nyoppstått luftveisinfeksjon eller andre symptomer på covid-19.
2. Smittesporing:
 - Nærkontakter ved start og avslutning av karantene
 - Ved utbrudd; utvidet testing av andre kontakter
 - Personer som får varsel i «Smittestopp»
3. Innreise
 - Obligatorisk testing på grenseoverganger
 - Obligatorisk test 7 døgn etter ankomst ved innreisekarantene
4. Annen screening etter smittevernfarelig vurdering:
 - Ved innflytting / innleggelse i enkelte helseinstitusjoner
 - Jevnlig testing i enkelte miljøer
5. Alle som selv mistenker at de er smittet av covid-19

**Utfyllende informasjon lenger ned.*

Følgende kan i tillegg testes:

Personer uten mistanke om sykdom:

- Personer som trenger test til bruk i koronasertifikat** (det anvendes antigen hurtigtester til adgangstesting).

** Kommunene har ikke plikt til å tilby testing til koronasertifikat, men kan tilby dette dersom de har kapasitet.

For testing ved symptom i forbindelse med vaksinasjon:

- [Hvis du har symptomer etter koronavaksinasjon](#)

Covid-19 konsultasjoner og testing er gratis i det offentlige helsevesenet for alle som oppholder seg i landet, uavhengig av oppholdsstatus.

- [Helsehjelp ved covid-19 for personer uten lovlig opphold](#) (Helsenorge.no)

Det er vanligvis ikke grunnlag for å teste med tvang, se også [smittevernloven](#).

Utfyllende informasjon om hvem som bør testes

(...)

d) Test til bruk i koronasertifikat

Negativ koronatest siste 24 timer sidestilles med vaksinasjon og immunitet etter gjennomgått covid-19-sykdom i koronasertifikatet. Testing vil hovedsakelig skje med bruk av antigen hurtigtester, skal skje i regi av ansvarlig lege og er meldepliktig til MSIS.

Koronasertifikatet som vises på min side på Helsenorge har to faner. En for Norge og en for EU/EØS. Etter 24 timer blir det norske koronasertifikatet rødt (dersom du ikke er vaksinert eller har gjennomgått sykdom), men du vil fremdeles kunne se testresultatet og når testen er tatt. Dette finner du under EU/EØS-fanen. Dette vil vises i sju dager etter at testen er tatt. EU/EØS sertifikatet bruker ikke fargekoder. Dette betyr at selv om det norske sertifikatet er rødt, kan det være gyldig i EU/EØSland. Den som reiser har selv plikt til å sette seg inn i reglene i det landet hun eller han reiser til.

- [Veileder til kommuner og private aktører](#) (helsedir.no)